

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2010/102
Karar Sayısı : 2010/105
Karar Günü : 7.12.2010
R.G. Tarih-Sayı :Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN:Kütahya 1. Sulh Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU:21.6.1927 günlü, 1111 sayılı Askerlik Kanunu'nun, 5.2.2009 günlü, 5837 sayılı Yasa'nın 8. maddesiyle değiştirilen 25. maddesinin ve 5.2.2009 günlü, 5837 sayılı Yasa'nın 11. maddesiyle değiştirilen 45. maddesinin, Anayasa'nın 2., 10., 28., 38., 40. ve 72.maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Bakaya kalmak suçu işlendiği iddiasıyla açılan davada, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALLARI

Askerlik Kanunu'nun 25. ve 45. maddeleri şöyledir:

'Madde 25' Milli Savunma Bakanlığı tarafından, o yıl askerlik çağına girenler ile bir önceki sene ertesi yıla terk edilenlerin son yoklamalarının yapılacağı, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu aracılığıyla duyurulur. Bu duyuru yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.'

'Madde 45' Sevke tabi yükümlülerin listeleri, askerlik şubelerinde ilan edilir. Ayrıca bu listeler, celp dönemleri dışındaki sevklerde ve olağanüstü durumlarda mülki amirlikler vasıtasıyla, köy ve mahalle muhtarlıklarında da ilan edilir.

Celp ile ilgili hususlar Milli Savunma Bakanlığı tarafından Türkiye Radyo Televizyon Kurumu aracılığıyla duyurulur ve yurtdışı temsilciliklerine bildirilir. Bu ilan ve duyurular yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.'

III- İLK İNCELEME

7.5.2010 günlü, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılmadan, Mahkeme'nin çalışıp çalışamayacağına ilişkin ön meselenin incelenmesi sonucunda; Mahkeme'nin çalışmasına bir engel bulunmadığına Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Celal Mümtaz AKINCI'nın karşıoyları ve oyçokluğuyla karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, ilk inceleme raporu, itiraz konusu Yasa kuralı ve gerekçesi ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 294 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırsa, bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için, elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak yasa kuralları ise, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

Bakaya kalmak suçu işlendiği iddiasıyla açılan davada Mahkeme, Askerlik Kanunu'nun 25. ve 45. maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

Askerlik Kanunu'nun 25. maddesinde, Milli Savunma Bakanlığı tarafından,o yıl askerlik çağına girenler ile bir önceki sene ertesi yıla terk edilenlerin son yoklamalarının yapılacağının Türkiye Radyo Televizyon Kurumu aracılığıyla duyurulacağı ve bu duyurunun yükümlülere tebliğ mahiyetinde olduğu belirtilmiştir.

Askerlik Kanunu'nun 45. maddesinde de, sevke tabi yükümlülerin listelerinin, askerlik şubelerinde ilan edileceği, ayrıca bu listelerin celp dönemleri dışındaki sevklerde ve olağanüstü durumlarda mülki amirlikler vasıtasıyla, köy ve mahalle muhtarlıklarında da ilan edileceği belirtilerek, celp ile ilgili hususların Milli Savunma Bakanlığı tarafından Türkiye Radyo Televizyon Kurumu aracılığıyla duyurulacağı ve yurtdışı temsilciliklerine bildirileceği, bu ilan ve duyuruların yükümlülere tebliğ mahiyetinde olduğu ifade edilmiştir.

İtiraz başvurusunda bulunan Mahkemede bakılmakta olan dava, askerlik dairesince düzenlenen sevk evrakını, yol ve iâşe bedelini teslim alan sanığın, askeri birliğine katılması gereken tarihten üç gün sonra katılması nedeniyle açılmıştır.

Sanığın yoklama kaçağı olduğu yolunda bir suç isnadı mevcut olmadığından, son yoklamanın yapılma usulüne ilişkin Askerlik Kanunu'nun 25. maddesinin bakılmakta olan davada uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

Öte yandan, başvuru dosyasının incelenmesinden askerlik şubesinde düzenlenerek sanığa verilen 'sevk belgesi'nde, askeri birliğine katılma tarihinin belirtildiği ve bu süre içerisinde birliğine katılmadığı takdirde bakaya kalacağının tarafına anlatılarak bu hususun imza altına alındığı anlaşılmaktadır. Sanığa isnat edilen bakaya kalmak suçu, askerlik dairesince yapılan bu bildirimle rağmen sanığın süresinde birliğine katılmamasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, celp ile ilgili hususlardaTürkiye Radyo Televizyon Kurumu aracılığıyla yapılacak ilan ve duyuruların yükümlülere tebliğ mahiyetinde olduğu yolundaki Askerlik Kanunu'nun 45. maddesinin de bakılmakta olan davada uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Askerlik Kanunu'nun 25. ve 45. maddeleri, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı kural değildir.

İtiraz başvurusunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

1-7.5.2010 günlü, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılmadan, Mahkeme'nin çalışıp çalışamayacağına ilişkin n meselenin incelenmesi sonucunda; Mahkeme'nin çalışmasına bir engel bulunmadığına, Fulya KANTARCIOğLU, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Zehra Ayla PERKTAş ile Celal Mümtaz AKINCI'nın, gerekçesi 2010/68 esas sayılı dosyada belirtilen karşıoyları ve OYçOKLUğUYLA,

2-21.6.1927 günlü, 1111 sayılı Askerlik Kanunu'nun, 5.2.2009 günlü, 5837 sayılı Yasa'nın 8. maddesiyle değiştirilen 25. maddesinin ve 5.2.2009 günlü, 5837 sayılı Yasa'nın 11. maddesiyle değiştirilen 45. maddesinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu maddelere ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, OYBİRLİğİYLE,

7.12.2010 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	ye
Haşim KILIÇ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Fulya KANTARCIOğLU
ye	ye	ye
Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN	Fettah OTO
ye	ye	ye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Zehra Ayla PERKTAş	Recep KÖMÜRCÜ
ye	ye	ye
Alparslan ALTAN	Burhan ÜSTÜN	Engin YILDIRIM
ye	ye	ye
Nuri NECİPOğLU	Hicabi DURSUN	Celal Mümtaz AKINCI